R/ o Cirkel 18. 7b. 45. 21a

Mijn Heer

Ick hebbe volgens mijne schuldigen plicht niet connen naer-
laeten U Ed: mitsdesen te adviseeren, hoe dat sedert 2 off
3 weecken herwaerts openttlijck is ondeckt & uijtgeborsten
het heijmelijck verraet & conspiratie vande voornaemste
Portugeesen ingesetenen van dese conquesten van Brazil,
sulcx, men verstaet dat al voor 3 jaeren is gemachineert
geweest, & daer in men tot noch toe geen gelooff en
heeft gestelt, sulcx dat nu bereets ettelijcke duijsende,
gewapende Portugeesen te velde zijn getrocken, met -
intentie om onse natie alomme ten platten lande te
vier en te swaerde te vervolgen, & eenemael uijt te roeijen
& specialijcken het Reciff & Mauritius Stadt aen
allen canten met gewelt te bespringhen op St. Jans
dach lestleden, om ons alle gesamentlijck te massacreeren
t'welck ongetwijffelt sijnen voortganck soude genomen
hebben, ten waere Godt des Heeren door sijne sonder-
linghe genaede en barmhertichheijt. sulcx verhoedt hadde
& de bloetdorstige aenslagen onser vijanden, soo door
Joden, (: die haer betoonen tot welstant van onsen staet
seer genegen te zijn :) als andere goede vrienden bij tijdts
waeren bekent gemaeckt geweest, soo dat bij de Heeren
Hooge & Secrete Raeden met advijs vanden Raede
van Justitie op alles naer beste vermogen ordre is -
gestelt tot onser defensie, hebben dienvolgens eenige -
dagen geleden ettelijcke Comp.en soldaten ontrent 8. off
9. hondert sterck onder de Heer Oversten Hooft & den
Capiteijn Commandeur Wilt Schut te velde gesonden
om de vijant soo veel doenlijck in de quartieren hier ontrent
in sijne perniciuese desseijn te stutten, dienvolgens -
hebben wij dese voorleden nacht vande gem: Heer
Hooft tijdinge becomen, dat hij met sijne bijhebbende -

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

Hug. 37.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

trouppen op den vijandt gechargeert, ende deselve genoechsaem
in route geslaegen heeft, gelijck U. Ed: de particulariteyten
uyt de Copye sijns briefs hier nevens gaen naerder sullen
connen afnemen, t'welck wij verhopen dat bij provisie —
eenige schrick onder de Portugesen sal veroorsaecken, Onder
tusschen houdt den Vijandt meest alle passen te water
en te lande beset, ende soecken haere ligue door geheel Brasijl
met allerhande canalie ende toeloop van volck te versterken,
sulcx dat wij in groote vreese en perijckel staen, om alle de
conquesten van Brasijl t'eenemael te verliesen, ten zij
Godt de Heere tot onser behoudenisse daer in merckelijcke
gelieve te voorsien, ende dat wij uyt t'Vaderlant bij
Hooch mogende Heeren Staten generael, Sijne Hooch:
mijn Heere den Prince van Orangien, ende de Heeren ver-
hebberen vande West Indische Comp.^ie van tijt tot tijt
beneffens derselver wijsen Raedt met alle behoorlijcke
macht werden gesecoureert, soo van volck, vivres, amunitie
van oorloge, als oock subsidie van gelt. Off is anders
onmogelijck te connen subsisteren; het is de Heeren int
Vaderlandt bekent, met hoe veel gelt en bloet dese landen
alhier eerst sijn geconquesteert, ende connen deselve
bedencken, hoe verdrietich, schaedelijck ende schandelijck
het soude sijn voorden Staet onser vereenichde Neder-
landen, dese conquesten, die soo dieure sijn gecocht, ende
daer aen den welstandt onses Vaderlants tot crenckinge
van onse algemeyne Vyandt den Coninck van Spangien
soo veel gelegen is, wederom te moeten verlaeten; Men
leest inde Romeynsche Historien, Dum Roma —
deliberatur, perit Saguntus, wat derhalven wel hooch
noodich ende meer als tijt, dat nae ontfangh van dese —
tijdinge, die de Heeren Hooge Raeden met alle bescheijdt
ende omstandicheden aen de Heeren en Meesters nu mede
naert Vaderlandt overgeschreven hebben, spoedige goede
Resolutien wierden genomen tot redres vande tegenwoordige

ellendigen ende wel bedroeffden Staet van Brazil, de namen
vande voornaemste conspirateurs onder de Portugesen, die
seecker contract van ligue dienaengaende geconcipieert, hebben
geteeckent, ende daer op haer H. Sacrament ontfangen, (:voo
soo veel ons tot noch toe bekent is:) zijn dese naervolgende, Joan
Fernando Viera; Antonio Cavalcanti; ~~Bernardo Bastero~~
Antonio Bezerra; Joan Pessoa; Manoel Cavalcanti; —
Cosmo de Crasto Pacob; Louijs de Costa Sepulveda,
Amador daroije: Thome Teijxera; Francisco Beringe;
Joan Cordero de Mandanha; Van welcke bij de op te vatten
ende levendich off doot te becomen, men alle mogelicke
devoiren voortstaen sal, aenmerckelicke op seeckere penen
daer toe te gestatueert achtervolgens seecker placcaet,
dat bij de Heeren Hooge Raeden hier over beveelsmde
bijgeschrift is ontworpen; Middelerwijl stroijen dese
meijnidige trouloose Portugesen uijt, dat sij de Regeeringe
der Nederlanders nachteyde geen ander Heer en Meester
ofte Protecteur en kennen, als Don Joan den Seger,
Coninck van Portugal, dien sij alle dese landen
woordigen, ende voorgenoomen hadden over te geven, nae dat
~~tot~~ regeeringe voorgenoomen hadden te —
sij deselve op St. Jans dach meijnden geconquesteert te
hebben; ende is grotelicx te beduchten, dat dese bloedige aenslagen
zijn gepracticeert met voorgaende advijs ende kennisse van
gem: Coninck van Portugal, want men genoechsaem ~~weet~~ [illegible]
dat eenige vande voorgenoemde Verraeders ende diergelijcke
meer andere Schelmen, verklaerende haer selven getrouwe vasallen
te zijn vande Croon van Portugal, sedert den Jaer 2. off 3.
herwaerts groote ende naeuwe correspondentie met den selven
Coninck gehouden hebben, neffens presentatie van haeren
onderdaenigheden aen deselve, ende versoeck, van hem daer voor en —
wederom gebenificeert te mogen werden, dese opinie werdt
te meerder versterckt ende geloof gegeven, doordien seecker —
Portugees, genaemt Vidal, die eertijts een Cap.n van —
Boschloopers off struijckroovers is geweest, ende veel quaets
uijtgerecht heeft, nu ontrent een half Jaer geleeden, alhier
uijt de Baeij de todos os Santos gecomen ende met alle —
vrientschap bejegent zijnde, te desen plaetse ende alomme
heeft gespioneert, om te mogen weten, hoe dat onse saecken
alhier #licentie heeft gegeven, om hier allenthalven te gaen

gestelt zijn, die my daerenboven alle vrijcheit ...

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

en te staen, waer het hem beliefde, niettegenstaende dat
hij geen speciale last en ordre ofte Commissie en-
hadde van sijne Superioren uijt de Baeij, om hier van
derselver weghen ijets te verrichten, maer alleenlijck dat
pretext voorwendede dat hij van meijninge was naer
Portugael te vertrecken, ende over sulcx sijn Moeder, die
in Pariba woonde, adieu quam seggen, daer ter contrarie
de Heer Gijsbert de Witte mijn collega, die in Februario
lestleden met Commissie vande Heeren Hooge ende Secrete
Raeden inde Baeij is geweest, geconsineert en heeft vermocht
aldaer ijets te besichtigen, off te gaen waer het hem goet
dochte, maer dat men noch daerenboven alle Nederlande(rs)
die aldaer woonachtich sijn, gedurende desselffs
arrestement ende residentie aldaer, uijt de Baeij heeft
doen vertrecken, ende een goet stuck weeghs t' scheep in
zee gesonden, opdat men door communicatie van eenige
Nederlanders niet en soude in ervaringe commen
van haerder saecken gelegentheijt, ende wat men aldaer
tegens onsen Staet soude mogen gepractiseert ofte
gemachineert hebben, daer van nu de effecten claer
aen den dach gecomen sijn; hier beneffens ist, dat een
Cameron uijt de Baeij gecomen ende een van voornaemste
Velt Oversten van tegenwoordige geconspireerde
Portugesen werdt bevonden, ende hout men het vastelijck
daer voor, dat den gemelten Vidall mede een Overste
is onder het selve Volck; de meergem: Heeren Hooge
Raeden alhier hebben ontrent 8. off 10. dagen geleden seker
Placcaet geemaneert, copielick hier bij gevoecht, waer mede
pardon is gepresenteert aen alle de gheene die bereets uijt
haere huijsen ende fazendas ten platten lande, gevlucht
ende die daer beneffens eenige kennis off wetenschap souden
mogen gehadt hebben van dese voorgenoemde conspiratie
ofte bereets ~~geen~~ de wapenen tegen onsen Staet inde hant
genomen hebben, soo wanneer sij binnen de tijdt van vijff
dagen alhier opt' Reciff compareerden ende thoonden daer

van leeltwesen te hebben, uijtgenomen soodanige persoonen
die de autheurs ende Eerste Beleijders van dese sake zijn,
maer op aen de Heeren Hooge Raeden wederom een —
antwoordt geschreven is, bij des persoonen onderteeckent
die onder de voornaemste Conspirateurs hier vooren bereets
genomineert zijn, maer uijt mede genoechsaem blijckt,
wat dese eerloose Schelmen in haer schilt voeren, sij
claegen ende houden haer gemiscontenteert over t' ghene
dat sij nimmermeer en sullen connen verificeeren, contrarie
is waer, dat men de Portugesen meerder faveur en vrient
schap gedurende dese Regieringe heeft bewesen, als
aen onse eijgen natie, alles om haer te meerder te ver-
obligeren, om Cordiale Vriendtschap met ons te onderhouden,
de Comp.ie ende andere particuliere Coopliedden hebben haer
uijt goede trouwe ende benevolentie meer als te veel —
gecrediteert, daer door sij verleckert ende sorchloos geworden
zijnde, in eenige swaere schulden zijn comen te
vallen, maer toe ~~sommige~~ sommige geen raedt weten
om deselve te betalen, eenige van hun oock door malitie
niet willende betalen, die haere contanten van hier op de
Baij ende van daer op Portugael overmaecken, door t' voorsz
middel van conspiratie nu occasie soecken, om sich van
soodanighe last van schulden te deschargeeren. ende de West Indische
Comp.ie nevens onse gemelte coopliedden soo merckelick te
voorten ende van het haere te frustreren, de welgem: Heeren
Hooge Raeden hebben op de voornoemde brieff geen —
rescriptie gedaen, maer zijn voorhebbens daer tegens —
wederom een nieu Placcaet te emaneren, daer bij een
praemium wordt gestatueert voor de ghene die de voorn —
Conspirateurs t' zij levendich off doot sullen connen becomen
In somma wij sullen ons nu noch nimmermeer, op dese
Portugeesche Natie eenichsints connen verlaeten, als de
welcke haer onder de Regieringe van onsen Staet niet
en willen begeven, ofte haer eenichsints gerust houden,
niet tegenstaende men oock in allen deele soo goede Justitie
administreert in faveur van haer, als van ons eijgen natie,
sulcx dat sij dies aengaende geensints en hebben te claegen,
maer wel eer haer selven daer over grotelijcx te —
bedancken. Wij hebben nu in 3 a vier Maenden lanck

niet een eenich Schip uyt t'Vaderlandt gecomen, t'welck
alhier een extreme groote dierte causeert, bysonderlijck —
in dese turbulente tyden, daer meest alle passagien met —
crijchsvolck beset en besloten zijn, het schijnt, Godt betert,
dat men int' Vaderlandt weijnich op Brazijl meer is
denckende; Hier heeft voor 2. à 3. weecken een Vloot
van seven Schepen, met Suijcker rijckelijck geladen
gereet gelegen, om naer t'Vaderlandt te steecken, maer
alsoo ondertusschen ontdeckt is den Verraderlijcken aen=
slach onser vianden, die ons dreijgen niet alleen te lande,
maer oock te water met alle macht aen te tasten, &
hier in geheel Brazijl niet meer als twee Coninge-
Schepen sonder blijven. Jn cas van Attacque der —
gemelte 7. Schepen, soo heeft men goet gevonden —
de voorn Vlote noch eenigen tijt op te houden, om alhier
niet t'eenemael van alle macht van Schepen ontbloot
te zijn. & den Vijandt daer mede te wachten eenichsins
wat in balance te houden, Soo is nu evenwel ten laesten
geresolveert, bij provisie drie Schepen van de 7. (: daer
mede desen wert overgesonden :) voor aff te stieren, om
de voorverhaelde tydinge te mogen overbrenghen: behalven
dat de gemelte 7. Schepen al een geruijmen tijdt met Suijcker
geladen zijn, soo soude men noch daerenboven wel 4. off 5.
Schepen met Suijcker connen geladen hebben, Indien hier
met een genoechsame quantiteit van Schepen waere
versien geweest, daer nu bij manquement van dien ettelicke
duijsent kisten Suijcker tot grooten Schade van Compie
& de Coopliedent, hier aen landt moeten blijven staen;
Men crijcht alhier van tijdt tot tijdt verscheyden gevangens
uyt t'landt, waer door hoe langhs hoe meer de pernicieuse
dessainen & aenslagen der Portugesen ontdeckt worden.
wij hoopen metter tijt mede te becomen het formele contract
van conspiratie, dat een groot getal van voornaemste
Portugesen onderteeckent hebben;
Hier wordt onder anderen voor seecker gehouden, dat
Cavalganti een vande voorn Conspirateurs voorgenomen
hadde de Heeren Hooge Raeden alhier, de Raeden
van Justitie, & verscheyden andere van voornaemste hooft-
officieren van Compie soo politijcke, als militaire, specialijck
op St Jans dach ter Bruijloft te nodigen, met intentie
om de gasten, wanneer sij eenichsins verheucht mochten zijn,

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

21c

Copije van een brieff bij de Heer
Paulus de Linge geschreven aen Heeren
Raeden van Justitie uijt Frederica de
Pariba den 24. Junij 1645.

Mijn Heeren; Van mijn arrivement sullen u.E.
E. daer al vernomen hebben, ende hoe sich de gelegentheijt
alhier heeft toegedraegen; Mits brengeren deses soo-
daenlijck weech wil, sal Ick corte seggen, dat Ick tot
noch toe niet en can vernemen eenich vijantlick volck
In dese Capitanije soude sijn gecoomen, Immers en
wordt geen hostiliteijt getoont; dat eenige Inwoon-
ders van desen aenslach kennisse hebben gehadt, con-
steert genoechsaem, ende Francisco Gommez Moniz (:
maechschap van dien Moniz inde Marinhao) heeft
commissie gehadt ende soude op dese Stadt sijn aengevallen,
absenteert hem nu ende dat mijn aenspreecken om
pardon, Carvalho, die in apprehensie is, confesseert
niet anders, als dat over 4 maenden soude geweeten
hebben, dat Cammarão ende Henrique Dias souden comen
met haer volck, George homem is (soo se seggen) naer
t'Recif gereden, omme sijn onschult te remonstreren,
Joan Barbosa de Mosquita en Cadena, venen
anderen houden haer wat uijt de wegh, Wij moeten
afwachten, waer het heenen sal willen; onder de
Portugesen schijnt hier nu meer vreese van ons te sijn,
als wij voor haer hebben, ende soecken eenige beschut-
tinge tegen overlasten, die men haer soude mogen aendoen,
Wij sijn in goede posture ende 't soude al een goede troupp
moeten wesen, die ons wilde den delogeeren, als wij maer van
Magazijns vivres voorsien waeren, daer 't aen gebreeckt,
Leo Lopes Limado swaeger van Vidal is niet onschuldig,
hadden wij hem geapprehendeert, als hij met sijn Jangada
aende Spaensche Vloot int Jaer 1640. was gevaren
ende haer van alles geadverteert, hij en soude ons nu
geen quaet doen; het pardon vande Heeren hebbe doen
affigeren, ende sal sich de Inwoonderen met een nieuwen
eedt te verbinden, Maer niet hoop isser van een natie, apud
quos periurium et perfidia pro virtute habetur;

Godt de Heere wil alles ten besten dirigeren, ende ons vo
soodanighe menschen in dese conquesten verlossen; de
Nederlanders zijn alle in dese Stadt, ende t is nodich ze
hier gecomen zijn;

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

Missive van d'Er. Overste Hous aen Heeren Hoge Raede in Brasil.

Mijn Heeren

Naer dat wij Tabatinga gepasseert sijn, met gewelt
ende ons daer door slaende, hebben de Portugesen int
retireren haer gedisbandeert ende op onse trouppen gechar-
geert, maer een of twee gequetst, en een Brasiliaen
en drie Portugesen doot, alle Ingesetenen hier int
Dorp zijn gevlucht, Ick hebbe haer pardon toegesonden,
om desen Nacht of morgen wederom in haer huysen
te coomen, sal haer geen leet geschieden, Ick hebbe
het plonderen soo veel belet, als mij immers mogelijc
is geweest, ende ben noch doende daer mede, alle Inge-
setenen hebben het geweer tegens ons moeten nemen,
door dien dat Amador d'Arouge is hier Generael
ende een galge hier op gerecht heeft, als oock inde-
Balgades, dreijgende alle de gene daer aen te hangen,
die haer int geweer; ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ niet wilden begeven tegen onsen staet,
Alle haere trouppen sijn hier Afstroijt int bosch,
ontrent twee off 300 Man, off meer, met geweer; Ick
derve haer niet meer laeten navolgen, om dat ons volck
het alle huysen uijt plonderen, en de Brasilianen het
volck doot slaen, het welck qualick te beletten is, derhalven
hebbe ick alle onse trouppen int clooster doen logeren, en
laet noch niemant uijtgaen, Capiteijn Fallo hebbe ick
ontboden met vijfftich man, desso zijn die eerste-
deffensien van onse vijanden gebroocken, Godt zij gelooft,
en twijffele niet, offe alles sal wel gaen, Ick hebbe
Capiteijn Hoochstraten geordonneert drie chargen met
Canon te doen tot victorie, Onderstussen sal ick U.Ed:
naerder ordere verwachten, dati In Poinca, op St.
Jans avondt den 23e Junij 1645.

Hug. 37.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

Copia.

Die Hooge ende Secrete Raeden in Brasijl, doen te —
weten, dewijle wij tot onsen groot leetwesen bevinden —
dat verscheijde Ingesetenen van desen Staet, door —
sommige seditieuse en onruhstige persoonen, soo
wijt sijn opgemaeckt, ende verleijt, dat sij haere fazendas
ja vrouw en kinderen verlatende haer inde Mata —
begeven, door vrees die de autheurs deser conspiratie uijt
geven, dat de moradores ten platten lande blijvende sitten,
door ons ende onse Soldaten souden werden overvallen
uijtgeplondert ende gemassacreert. soo ist dat wij daer
tegen willende voorsien, ende de goede Ingesetenen in wel —
varentheijt bijde possessie van haere Haven en —
goederen behouden, goet vinden hier mede alomme door
ons gantsch gebiedt te notificeeren en bekent te maken,
dat wij alle Ingesetenen ten platten lande tegen —
soodanige seditieuse en perniciuse persoonen in
onse protectie nemen, belovende deselve naer ons uijterste
vermogen voor alle gewelt ende overlast te mainteneren ende
de defendeeren, ende om die haer alreets geabsenteert, hebben
wederom te recht te brengen en haer geheele ruine te voor,
komen, soo beloven wij aen alle den geenen die haer binnen
vijff dagen nae de Publijcquatie deses alhier op't Recift
sullen comen vertoonen, en aengeven, selffs oock die in
desen deele ietwes tegen desen Staet souden hebben
mogen begaen en sich vande gerevolteerde sullen —
separeeren, en als vooren tot gehoorsaeme subiecten
instellen (uijtgesondert de autheurs van dese conspiratie)
volkomen Saveguarde en pardon, ende dat sij haer landen en
fazendas in vollen vrijheijt als vooren sullen mogen gebruijcken
mits dat sij haer aen ons sullen aengeven en den Eet van
getrouwicheijt op een nieuw komen doen daer ter contrarie
wij allen den geenen die haer bij de voornoemde seditieuse
en gerevolteerde sullen blijven houden, ende ditons pardon niet
aennemen en alle die deselve in eenigerhande manieren —

sullen [illegible] doen, als vijanden van desen Staet
verklaren, lijff en goet verbeurt te hebben, ende dat mij hare
persoonen ende goederen te [illegible] en te [illegible] sullen volgen.
Gedaen in onsen Raede den 17. Junij anno 1645.

alle gesamentlijck te massacreren op de maniere van moordt van Parijs, om sulcx geeffectueert zijnde, de saecken van Regieringe alhier dies te beter in confusie te brengen, en naer wensch hun personagie te spelen, maer Godt zij gelooft, dat dit gedestineerde verraedt voor den gen: dach is ontdeckt geworden,

Op het Reciff de Pernambuco in Brasill
den 26. Junij 1645.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

Copije van een brieff uyt het Portugees getranslateert & geschreven bij de per-soonen hier onder geteeckent aen de Heeren Hooge & Secreete Raeden in Brasyl

Wel Edele Heeren!

De Inwoonderen van desen Staet, u. Ed: Onderdaenen, over veele Jaeren door lasten en moeyelickheden gedruckt, sich siende gedoot en gedestrueert in voorleden tijden — met soo grooten rigeur, t'welcke sij sonder eenich schijn van schult en onnosel hebben geleden en naer veele exorbitante ongevallen die haer in dien tijt sijn over-gecomen, deselve altoos met groot gedult hebben gedragen, houdende gantsch haer beloofde getrouwicheijt, en nu gerust sijnde, sorgende voor haer leven en goederen, is tot onse kennisse gecomen, doort seggen van veele Jooden van het Recift, dat u. Ed: hadden voorgenomen te ruijneren alle de voorn. Portugeesche Inwoonderen, haer opleggende swaere beschuldingen, waer over sij ons goederen souden confisqueeren, en die belooft hadden aen anderen van Nederlantsche Natie die sij tot dien eijnde hadden ontboden uyt Hollandt en dat door sulck seggen over langen tijt generalick onder de Jooden waren begonnen opwerpselen en voorgeven van Verraderije tegens dit volck, die u. Ed: altijt hebben ondervonden onwaerachtich te sijn, noch oijt ietwes waerschijnlicx is betoont, waer over wij dickwils hebben geclaecht, sonder dat u. Ed: dusdanige sarcken hebben belet, waer door wij altoos leven in vreese, & nu door de hardicheijt van t'vangen, dat u. Ed: hebben belast tegens de Principaelste Inwoonderen, en welsende gaert t'perijckel van ons leven, hebben wij ons begeven inde bosschen, verlatende ons Vrouwen, kinderen en goederen, om niet onderworpen te wesen de quade genegentheijt onderworpende de hardicheden, ongemacken & travaillen die wij sijn lijdende, met voornemen het eijnde van —

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

soodanigen rigeure aff te wachten, ons stellende in de uijterste
desperatie, nu is op nieuws tot onser kennis gecoomen, dat U.
Ed. hebben laten uijtgaen en Edict, dat bij U. Ed. tegenwoordich
binnen vijff dagen souden verschijnen de geallieerde, uijtgenomen
eenige autheuren van dese misdaet, waerdoor wij versekert
sijn van de quaede presumptie, die U. Ed. van ons hebben
en van t' geloof dat U Ed. aen dergelijcke boosheden geven,
waerover wij noch meerder bevreest sijn, overweegende dat
de schult op een ijder can uijtvallen, te meer, vergunnende
alleen soo corten tijt om weder te comen, die qualick
genoech is om tot ijders kennis te geraecken, alsoo sommige
door velen soo veere sullen zijn, dat al voor desen tijt
sij geen kennis sullen hebben, U. Ed. mogen wel overwegen
de remedie tot onse gerustheijt, sonder eenige wegen
op en te laten, waerover wij in sterijcke souden blijven,
en dit versoecken wij eens en meermaels in Godes naem,
van wien wij recht sullen eijsschen, en oocke van de
Catholijcke Coningen en Princen van de Werelt,
protesterende over alle schaede en ruijne, die U Ed. ons
sullen aendoen, over leven en goederen, sonder meerder schult te
hebben dan de voorn. opwerpselen van valsheden, en die door
persoonen daertoe gedwongen, die U. Ed. hebben doen
vangen, die om haer leven te salveren, sullen seggen
t' geene tot haer behoudenis meest dienstich sal wesen,
waer op U. Ed. moeten letten, Indien sij ons willen
beschermen, gelijck als sij zijn verplicht, welckers
persoonen Godt bewaere, dati den 22: Junij 1645.
Was onderteeckent, Joan Fernandes Viera, Antonio
Cabalcanti, Joan Vessoa, Antonio Bezerra Manoel
Cavalcanti, Cosmo de Crasto Paiço,

Translaet uyt het Portugees;

Copye van een brieff bij Thoma Teixeiro Barbosa, & Amador Jaroüie geschreven aen Cap.n Bick uyt Poinca den 19e Junij 1645.

Uyt den brenger hebbe ick verstaen, hoe dat U.E. was in dese Stadt met eenige vreese van in sijn huys gemolesteert te werden, daer aen U.E. geen geloof moet geven, alsoo het selve tot mijn laste is; daer is soo-veel aen gelegen, dat wij ordere hebben gegeven en gepasseert aen een Capiteyn, die van ons partye is, En dien hij geen volck van oorloch int selve vonde, dat hij aen de deure niet soude comen; En soo hij Soldaten vondt, deselve soude ontwapenen, en hen gantsch geen overlast soude doen, en dat de Juffrou U.E. huysvrou soude blijven in haer huys met al haer goet, slaven & alles wat U.E. besit; En bij desen adviseren wij U.E. naer huys te comen, uyt den naem van de Goddelijcke voorsienicheyt en de vrijheit, Wij beloven U.E. dat U.E. besitte sijn goederen in wijse en manieren als U.E. die besat, levende in sijn vrijheit, sonder hem eenich overlast te sullen doen, En door desen bij ons onderteickent beloven wij U.E. versekeringe, wel verstaende ons zijde aennemende, Wij hebben aen de heer Bullestrael over ons saeck geadviseert, & het moet U.E. altijt wel gaen;

Denselven brieff int Portugees geschreven;

Do Portador soube en como V. M. nessa villa cun algum reseo de sua caza ser molestado do que não pode ter sentimento nenhum por quanto esta à nossa conta en porta tanto q. a ordem que demos e passamos a hum Capitão que esta dessa banda q. não achando gente de gerra não a porta lhe chegasse e en cazo que achasse soldados os desarmasse lhe não fizesse nenhũa molestia à ellos. e q. Senhora sua mulher ficasse en sua casa con todos seus bens de Escravos e tudo o mais q. V. M. pessue e pol esta avizamos a V. M. se venha per sua

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

Caza en nome da prouidencia diuina e liberdade lhe
prometemos pesua V. M. seus bens, de modo e maneira
que pesura vivendo em sua liberdade, se lhe fazer nenhũ
agravo e por esta asinado por nos lhe damos o seguro
aseitando nosso partida suposto, temos avisado ao Senor
Bullestrate sobre nosso negocio, q sempre V. M.
sigua ben, Coimca 19. de Junho 1645. annos, Era
asinado Amiguo de V. M.
Thomé Teixera barbosa, Amador da Rouei

O sobrescrito era, A o Capitão João Egue. que Deos
goarde,

Muij Nobres S.res

Os moradores deste estado subditos de V. S.as
opprimidos à tantos annos de agravos & molestias vendose
matar e destruir em tempos passados com tanto rigor que
sem Indicios de culpas padeciaõ innocentes & entre outros
exorbitantes casos que nelles succederaõ sempre os soffreraõ
com muyta patiencia guardando toda a fidelidade prometida,
e agora estando quietos tratando de suas vidas e fazendas,
nos veo à noticia por ditos de muytos Judeos desse Reciff, que
V. S.as pretendiaõ à ruinar a todos os ditos Moradores —
Portugeses, impútando lhe culpas graves, com que nos —
confiscassem nossas fazendas & as prometisem à outros de
naçaõ flamenga, que pera esse effeito tenhaõ mandado vir
de Hollanda, e com os tais dittos se commençaraõ geralmente
entre os dittos Judeos, à muytos tempos levantamentos de
trahiçoins contra este povo, que V. S.as sempre exprimentaraõ
serem falsos, nem mostraraõ occasiaõ provavel, de que —
muytas vezes nos queixamos sem V. S.as prohibirem
semelhantes occasioins com que sempre vivemos receosos
e agora com o rigor das prisoins q V. S.as mandaraõ fazer
aos principais moradores & temerosos do risco das vidas,
nos retiramos aos matos deixando nossas molheres, meninos e
fazendas, por não estar sujeitos a à maa inclinacaõ de
pessoas pouco nossas afeiçoadas sujeitando nos antes os
rigores & incommodidades de trabalhos molestias q ficamos
padeçendo com tençaõ de ver o fim de semelhante rigor,
pondo nos em estremo de hua desesperacaõ: Agora de
novo nos veijo a noticia q V. S.as mandaraõ de fixar hu
Edital, q dentro em çinco dias parecesem em sua presença
os retirados, exceptuando alguas pessoas como authores da
culpa, no q ficamos certos da maa presumcaõ q de nos
tem e o credito q V. S.as daõ à semelhantes maldades,
com q mais ficamos cometrendados, considerando q a

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566

culpa pode cahir em quade coal, dando mais tão limitado
tempo pera nos recolhermos q mal bastara, pera chegar
a noticia de todos, porque alguns com o medo estarão tam
longe, q antes do tempo a não tenhão V. S.as considerem
bem os remedio de nossa quietação sem deixar caminhos, por
onde nos fiquem receos, e assim lhes o requeremos hũa &
muytas vezes, da parte de V. S.as, aquem avemos de chamar
Justiça, e aos Reys & Principes Catholicos do mundo
protestando por todas as perdas e ruynas, q V. S.rias nos
derem de vidas & fazendas, sem aver mais causa q os ditos
Levantamentos de falsidades e de Pessoas forçadas q V. S.as
mandarão prender, q por remir suas vidas dirão o q mais
accommodar a seu remedio, o q V. S.as deuem attentar,
querendo nos conservar, como são obrigados, Cujas pessoas
Deos goarde, 22. de Junho 1645.

João Fernandes Viera, Antonio Cavacanti.
João Pessoa, Antonio Beserra,
Manoel Cavalcanti, Cosmo de Crasto Paiço,

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (NN) 21-23
https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/n0566